

De OORLOG in OEKRAÏNE: gevolgen en noden voor OORLOGS- en VERVOLGINGSSLACHTOFFERS

De huidige oorlogssituatie in Oekraïne heeft grote impact op de Oekraïense bevolking en beroert de hele wereldbevolking. Voor mensen in Europa ligt het conflict akelig dichtbij. Dat verklaart de verhoogde aandacht hiervoor. De impact voor wie op het grondgebied van Oekraïne verblijft of er intussen van weg gevlucht is, is even indringend als bij andere conflicten in de wereld. Afghanistan, Syrië, Jemen, Somalië, Eritrea,... Ze liggen nog vers in ons geheugen.

We delen de hoop dat de wapens zwijgen en de diplomatie de vrede bewerkstelligt, hanteert en bewaart.

Maar. **We worden ook elke keer uitgedaagd om onze verantwoordelijkheid op te nemen voor oorlogsslachtoffers en vervolgingslachtoffers. Ook nu.** Gezien de impact op mensen hun toekomst, pleiten we ervoor om – telkens opnieuw– alle slachtoffers voor ogen te houden. Solidariteit maakt geen onderscheid, structureel beleid om solidaire maatregelen te nemen evenmin.

Sinds de verhoogde aankomst van vluchtelingen en migranten zetten wij daarom onze aanbevelingen in een breed, maar concreet perspectief. **Deze situatie kan een hefboom betekenen om maatregelen die eerder nodig waren en nu dringend nodig blijken, effectief door te voeren.**

Deze checklist wil hierbij helpen. Ze is ons uitgangspunt voor overleg en communicatie over wat nu nodig is.

Brussel, 01 maart 2022

CHECKLIST voor de organisatie van structureel beleid naar aanleiding van de verhoogde aankomst van nieuwkomers ten gevolge van de oorlog in Oekraïne, in relatie tot actuele noden van andere gelijkaardige doelgroepen

CHECK	BEVOEGDE OVERHEDEN	ONDERWERP
O	Alle departementen	De aanpak van de noden door de verhoogde aankomst van mensen uit Oekraïne kadert in een (vernieuwde) structurele aanpak van gelijkaardige noden van andere groepen, zoals mensen die internationale bescherming genieten en niet-begeleide buitenlandse minderjarigen.
O	Staatssecretaris asiel & migratie / Minister van Justitie	Er wordt toegezien op de non-discriminatieregels en de gelijke behandeling in het kader van de aankomst en het verblijf.

O	Departement Justitie	Er wordt voorzien in extra juristen in niet-gouvernementele en sociale organisaties om de juridische bijstand mogelijk te maken voor de groep nieuwkomers uit Oekraïne en om de achterstand in te halen naar andere doelgroepen.
O	Staatssecretaris asiel & migratie	De verblijfsstatus voor de betrokkenen is helder omschreven, ook wat betreft de rechten/plichten en de impact ervan.
O	Departementen volksgezondheid	
	O	Er worden preventiemaatregelen genomen (zie het testen op corona en de vaccinatie), dit in het kader van de bestrijding van COVID19
	O	Er worden in de centra voor mentaal welzijn extra middelen voorzien voor traumabegeleiding van alle vluchtelingen, en dus ook voor de groep nieuwkomers uit Oekraïne
O	Departementen Binnenlandse Bestuur	De gemeenten zijn goed op de hoogte van de maatregelen die door hogere overheden worden genomen en kunnen die ook lokaal toepassen.
O	Departementen Inburgering en Integratie	
	O	Er zijn voldoende sociaal tolken voorhanden – zowel telefonisch als ter plaatse - om de communicatie met nieuwkomers – ook in centrumsteden – goed te laten verlopen. Indien vrijwilligersorganisaties beroep willen doen op deze tolken, wordt daarin gratis voorzien.
	O	Er is een uitbreiding van het aanbod inburgering en de voorziening in taallessen Nederlands (of andere in andere landsdelen)
O	Departementen wonen (gewesten) en staatssecretaris asiel & migratie	Er is een plan van aanpak inzake de huisvesting van de nieuwkomers, met deze minimale voorzieningen:
	O	De verenigingen en burgerinitiatieven die sinds 2015 actief een woning zoeken en vinden in verschillende gemeenten/steden worden erkend en gesubsidieerd om medepartner te zijn in het oplossen van de woningnood
	O	Er is een contingent startwoningen voorzien voor deze nieuwkomers en andere erkende vluchtelingen door deze maatregelen:
	O	Er is een uitbreiding en soepele toepassing van de regelgeving Melding Tijdelijk Wonen (bestaande in Vlaams Gewest) naar doelgroepen en in tijd
	O	Er is een soepele toepassing van de regelgeving zorgwonen
	O	Er wordt informatie gegeven aan de personen die een deel van hun woning te beschikking stellen over minimale vereisten, afspraken en maximale safeguarding (in het bijzonder bij huisvesting van minderjarigen)

	O	Er worden contracten 'bezetting ter bede' ingeschakeld voor leegstaande bewoonbare panden in de gemeente (in sociale huisvesting, assistentiewoningen,...)
	O	Er wordt hotel en jeugdherberg infrastructuur ingeschakeld voor statushouders met dringende nood aan een domicilieadres
	O	Heldere afspraken met de schepenen Sociale Zaken en OCMW (en de minister van Maatschappelijke Integratie) over de maatschappelijke dienstverlening en steun. Ook over de installatiepremie en de toepassing ervan in het kader van het bijzonder verblijfsstatuut Oekraïners
	O	Er is in al deze maatregelen rekening gehouden met de woon- en zorgbehoeftes van grote gezinnen en mensen met een beperking
	O	Er is een duidelijk aanspreekpunt met begeleiding voor alle burgers die helpen bij het opnemen van mensen in hun eigen woning.
	O	Er is een plan van aanpak voor situaties waarbij de opvang om een of andere reden niet kan worden verdergezet. Snelle transfers zullen nodig zijn
O	Departementen onderwijs	Er is een verhoging van het budget voor het aantal plaatsen voor OKAN Leerlingen en de omkadering ervan
O	Departementen Werk	Er worden maatregelen genomen met betrekking tot de toegang tot de arbeidsmarkt
	O	Er is een duurzame regelgeving voor het verblijf en de tewerkstelling van aanwezige seizoenarbeiders en andere personen uit Oekraïne die reeds in België zijn tewerkgesteld
	O	Er is een nieuwe regelgeving met toegang tot de arbeidsmarkten voor derdelanders (waaronder werknemers uit Oekraïne).
	O	Er is een verhoogd toezicht op illegale tewerkstelling van derdelanders door de sociale inspectie
O	De federale regering	Er wordt beroep gedaan op alle actoren in de samenleving (bedrijfswereld, vakbonden, het middenveld, lokale actoren) om deze nieuwe crisissituatie vanuit een solidaire logica aan te pakken. Een interdisciplinaire taskforce is nodig.
O	De gewest/ gemeenschapsregeringen	Er wordt beroep gedaan op alle actoren in de samenleving (bedrijfswereld, vakbonden, middenveld, lokale actoren) om deze nieuwe crisissituatie vanuit een solidaire logica aan te pakken. Een interdisciplinaire taskforce is nodig.